

EUROPOS TARYBA

Europos sutarčių serija – Nr. 125

EUROPOS KONVENCIJA DĖL NAMUOSE LAIKOMŲ GYVŪNŲ APSAUGOS

1987 m. lapkričio 13 d. Strasbūras

Preambulė

Šią Konvenciją pasirašiusios Europos Tarybos valstybės narės,
 manydamos, jog Europos Tarybos tikslas – siekti didesnės savo narių vienybės;
 pripažindamos, kad žmogaus moralinė priedermė – gerbti visas gyvas būtybes, ir turėdamos
 omenyje, kad namuose laikomus gyvūnus su žmogumi sieja ypatingi ryšiai;
 atsižvelgdamos į namuose laikomų gyvūnų svarbą gerinant gyvenimo kokybę ir dėl to į jų
 reikšmę visuomenei;
 atsižvelgdamos į sunkumus, atsirandančius dėl didžiulės žmogaus laikomų gyvūnų
 įvairovės;
 atsižvelgdamos į rizikos veiksnius, kurie dėl namuose laikomų gyvūnų pertekliaus atsiranda
 žmogaus ir kitų gyvūnų higienai, sveikatai ir saugai;
 manydamos, kad laukinių gyvūnų laikymas namuose neturėtų būti skatinamas;
 suvokdamos, kad egzistuoja įvairūs namuose laikomų gyvūnų įgijimo, laikymo, komercinio
 ir nekomercinio veisimo ir disponavimo bei prekybos reikalavimai;
 suvokdamos, kad namuose gyvūnai ne visada laikomi jų sveikatą ir gerovę palaikančiomis
 sąlygomis;
 atkreipdamos dėmesį į tai, kad požiūriai į namuose laikomus gyvūnus labai įvairuoja, kartais
 dėl riboto supratimo ir sąmoningumo;
 manydamos, kad tam tikras pamatinis bendras požiūris ir praktika, kurią formuoja
 atsakingas gyvūnų laikymas namuose, yra ne tik pageidautinas, bet ir realiai įgyvendinamas siekis,
 s u s i t a r ė:

I skyrius. □ Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

1. Namuose laikomas gyvūnas – bet kuris malonumui ar bendravimui namų valdoje žmogaus laikomas ar žmogui laikyti skirtas gyvūnas.
2. Prekyba namuose laikomais gyvūnais – visi įprastiniai verslo sandoriai, sudaromi pelnui gauti perduodant didelius kiekius namuose laikomų gyvūnų nuosavybės teise.
3. Komercinis veisimas ir išlaikymas – veisimas ar laikymas dideliais kiekiais siekiant gauti pelną.
4. Gyvūnų globos namai – ne pelno įstaiga, kurioje laikoma daug namuose laikomų gyvūnų. Jei valstybės teisės aktai ir (ar) juos lydintys poįstatyminiai teisės aktai neprieštarauja, tokia įstaiga gali priimti benamius gyvūnus.
5. Benamis gyvūnas – namuose laikomas gyvūnas, kuris neturi namų, arba yra už savininko ar turėtojo namų valdos ribų ir savininko ar laikytojo nėra kontroliuojamas ar tiesiogiai prižiūrimas.
6. Kompetentinga institucija – valstybės narės įgaliota institucija.

2 straipsnis

Taikymo sritis ir įgyvendinimas

1. Kiekviena Šalis įsipareigoja imtis reikiamų priemonių, kad šios Konvencijos nuostatos būtų taikomos:

a) namuose laikomiems gyvūnams, fizinio ar juridinio asmens laikomiems namų ūkyje ar įstaigoje prekybai, komerciniam veisimui ar išlaikymui ir gyvūnų globos namuose;

b) atitinkamais atvejais benamiams gyvūnams.

2. Šios Konvencijos nuostatos neturi įtakos kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyvūnų apsaugą ar nykstančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimą, įgyvendinimui.

3. Šios Konvencijos nuostatos nedraudžia Susitariančiosioms Šalims imtis griežtesnių namuose laikomų gyvūnų apsaugos priemonių arba jų nuostatas taikyti toms gyvūnų kategorijoms, kurioms nėra taikomos šios Konvencijos nuostatos.

II skyrius – Namuose laikomų gyvūnų laikymo principai

3 straipsnis

Pagrindiniai gyvūnų gerovės principai

1. Negalima namuose laikomam gyvūnui kelti bereikalingo skausmo, kančios ar kitaip kankinti.

2. Negalima namuose laikomo gyvūno padaryti benamiu.

4 straipsnis

Laikymas

1. Kiekvienas asmuo, laikantis namuose gyvūną ar sutikęs jį prižiūrėti, atsako už jo sveikatą ir gerovę.

2. Kiekvienas asmuo, laikantis namuose gyvūną ar sutikęs jį prižiūrėti, teikia jam būstą, priežiūrą ir dėmesį atsižvelgdamas į etologinius gyvūno poreikius pagal jo rūšį ir veislę, svarbiausia:

a) parūpina jam pakankamai tinkamo pašaro ir vandens;

b) sudaro sąlygas jam judėti;

c) imasi tinkamų priemonių, kad jis neištrūktų.

3. Gyvūnas neturi būti laikomas namuose, jei:

a) nesilaikoma šio straipsnio 2 dalies sąlygų arba jei,

b) nepaisant to, kad šių sąlygų laikomasi, gyvūnas nesugeba prisitaikyti prie gyvenimo nelaisvėje.

5 straipsnis

Veisimas

Kiekvienas asmuo, kuris atrenka namuose laikomą gyvūną veisimui, atsako už tai, kad būtų atsižvelgta į anatomines, fiziologines ir elgsenos savybes, kurios gali kelti pavojų jauniklio arba patelės sveikatai ir gerovei.

6 straipsnis

Amžiaus riba įsigyjant

Namuose laikomų gyvūnų negalima parduoti šešiolikos metų neturintiems asmenims be aiškaus jų tėvų ar kitų tėvų pareigas atliekančių asmenų sutikimo.

7 straipsnis

Dresavimas

Namuose laikomas gyvūnas negali būti dresuojamas jei tai kenkia jo sveikatai ir gerovei, ypač jei jis verčiamas pranokti savo įgimtus gebėjimus ar jėgą arba naudoti dirbtines žalojančias ar bereikalingą skausmą, kančią ar nepakeliamą būseną sukeliančias priemones.

8 straipsnis

Prekiavimas, komercinis veisimas ir išlaikymas. Gyvūnų globos namai

1. Kiekvienas asmuo, kuris šios Konvencijos įsigaliojimo metu prekiauja ar komerciniais tikslais veisia ar laiko namuose laikomus gyvūnus arba turi gyvūnų globos namus, per atitinkamą kiekvienos Šalies nustatytiną laikotarpį apie tai praneša kompetentingai institucijai.

Kiekvienas asmuo, kuris ketina verstis viena šių veiklos rūšių, apie šį ketinimą praneša kompetentingai institucijai.

2. Šiame pranešime nurodoma:

- a) namuose laikomų gyvūnų, su kuriais yra ar bus susijusi veikla, rūšis;
- b) atsakingas asmuo ir jo tos veiklos išmanymas;
- c) naudojamų ar naudotinų patalpų ir įrangos aprašymas.

3. Pirmiau minėta veikla gali būti atliekama tik tuo atveju:

- a) jei atsakingas asmuo pagal profesinį išsilavinimą ar dėl pakankamos darbo su namuose laikomais gyvūnais patirties turi tai veiklai reikiamų žinių ir sugebėjimų;
- b) jei tai veiklai naudojamos patalpos ir įranga atitinka 4 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Remdamasi pagal šio straipsnio 1 dalį pateiktu pranešimu, kompetentinga institucija nustato, ar laikomasi 3 dalyje nustatytų sąlygų. Jei šių sąlygų tinkamai nesilaikoma, ji rekomenduoja priemones ir, jei to reikia dėl gyvūnų gerovės, uždraudžia pradėti ar tęsti veiklą.

5. Kompetentinga institucija, vadovaudamasi nacionaliniais teisės aktais, prižiūri, ar laikomasi nurodytų sąlygų.

9 straipsnis

Reklama, pramogos, parodos, varžybos ir panašūs renginiai

1. Namuose laikomi gyvūnai negali būti naudojami reklamai, pramogoms, parodoms, varžyboms ir panašioms renginiams, jeigu:

a) organizatorius nesudaro namuose laikomiems gyvūnams tinkamų sąlygų, kad su jais būtų elgiamasi pagal 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus, ir

b) kyla pavojus namuose laikomų gyvūnų sveikatai ir gerovei.

2. Namuose laikomam gyvūnui neduodama medžiagų, netaikomos procedūros ir nenaudojamos priemonės jo prigimtinėms savybėms sustiprinti ar susilpninti:

- a) pasirodymo metu,
- b) bet kuriuo kitu metu, kai kyla pavojus gyvūno sveikatai ir gerovei.

10 straipsnis

Chirurginės operacijos

1. Chirurginės operacijos siekiant pakeisti namuose laikomo gyvūno išvaizdą arba kitais su gydymu nesusijusiais tikslais yra draudžiamos, būtent:

- a) uodegų kirpimas;
- b) ausų trumpinimas;
- c) balso stygų pašalinimas;

- d) nagų ir ilčių pašalinimas;
- 2. Išimtyš šiems draudimams taikomos, kai:
 - a) veterinarijos gydytojas mano, jog su gydymu nesusijusios procedūros yra būtinos dėl veterinarinių sanitarinių priežasčių ar kurio nors konkretaus gyvūno labui;
 - b) siekiama išvengti reprodukcijos.
- 3. a) Operacijas, kurių metu gyvūnas patirs arba gali patirti aštrų skausmą, nuskausminęs atlieka tik veterinarijos gydytojas arba jo prižiūrimas asmuo.
- b) Operacijas, kurioms nereikia nuskausminimo, gali atlikti asmuo, kuriam tokia teisė suteikta valstybės teisės aktu.

11 straipsnis Numarinimas

1. Tik veterinarijos gydytojas ar jo prižiūrimas kompetentingas asmuo gali numarinti namuose laikomus gyvūnus, išskyrus atvejus, kai neatidėliotinai būtina nutraukti gyvūno kančias, o veterinarijos gydytojo ar kito kompetentingo asmens pagalba nėra galima, arba kitais valstybės teisės aktuose numatytais ypatingais atvejais. Bet kuriuo atveju numarinama taip, kad gyvūnas kuo mažiau fiziškai ir psichiškai kentėtų. Pasirenkamas toks numarinimo būdas, išskyrus ypatingus atvejus, kuris:

- a) sukeltų greitą sąmonės netekimą ir mirtį, arba
- b) prasidėtų stipriu bendros nejautos sukėlimu ir baigtųsi etapu, sukeliančiu galutinę ir tikrą mirtį.

Prieš pašalindamas negyvą gyvūną, už jo numarinimą atsakingas asmuo turi įsitikinti, kad gyvūnas yra negyvas.

2. Draudžiami šie numarinimo būdai:

- a) skandinimas ir kiti dusinimo būdai, jei jie nesukelia padarinių, kurių reikalaujama šio straipsnio 1 dalies b punkte;
- b) bet kurios nuodingos medžiagos ar narkotiko naudojimas, jei jų dozė ir vartojimas negali būti kontroliuojamas, kad sukeltų šio straipsnio 1 dalyje minėtus padarinius;
- c) numarinimas elektros srove, nebent prieš tai sukeliamą bendra nejautra.

III skyrius – Papildomos priemonės benamiams gyvūnams

12 straipsnis Skaičiaus mažinimas

Kai Susitariančioji Šalis mano, jog benamiai gyvūnai jai kelia problemų, ji imasi atitinkamų įstatymų leidybos ir (arba) administracinių priemonių benamių gyvūnų skaičiui mažinti nesukeliant bereikalingo skausmo, kančios ar nepakeliamos būsenos.

- a) Taikant šias priemones, reikalaujama, kad:
 - i) jei tokie gyvūnai yra gaudomi, tai būtų daroma taip, kad gyvūnai kuo mažiau fiziškai ir psichiškai kentėtų,
 - ii) jei sugauti gyvūnai yra laikomi ar jie numarinami, tai būtų daroma pagal šioje Konvencijoje nustatytus principus;
- b) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja apsvarstyti galimybes:
 - i) nustatyti, kad šunys ir katės koku nors tinkamu būdu, nesukeliančiu didesnio ar ilgalaikio skausmo, kančios ar nepakeliamos būsenos, galėtų būti ilgam identifikuojami, pavyzdžiui, tatuiruotės pagalba, įrašant į registrą numerius kartu su jų savininkų vardais ir adresais,
 - ii) mažinti neplanuojamą šunų ir kačių veisimą skatinant sterilizuoti šiuos gyvūnus,

iii) skatinti asmenį, suradusį benamį šunį ar katę, pranešti apie tai kompetentingai įstaigai.

13 straipsnis

Gaudymo, laikymo ir numarinimo principų taikymo išimtys

Išimtys taikant šioje Konvencijoje nustatytus benamių gyvūnų gaudymo, laikymo ir numarinimo principus gali būti daromos tiksliai tuo atveju, jeigu tai yra neišvengiama pagal nacionalines ligų kontrolės programas.

IV skyrius – Informavimas ir auklėjimas

14 straipsnis

Informavimo ir auklėjimo programos

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja remti informavimo ir auklėjimo programų kūrimą, kad organizacijos ir asmenys, suinteresuoti namuose laikomų gyvūnų laikymu, veisimu, dresavimu, prekyba ir išlaikymu būtų skatinami susipažinti su šios Konvencijos nuostatomis ir principais ir juos išmanyti. Šiose programose svarbiausios temos turi būti:

- a) būtinumas, kad namuose laikomus gyvūnus komerciniams tikslams ar varžyboms dresuotų tik atitinkamų žinių ir sugebėjimų turintys asmenys;
- b) būtinumas neskatinti:
 - i) dovanoti namuose laikomus gyvūnus asmenims iki šešiolikos metų be aiškaus jų tėvų ar kitų tėvų pareigas atliekančių asmenų sutikimo,
 - ii) dovanoti namuose laikomus gyvūnus kaip prizus ar daiktinius apdovanojimus,
 - iii) neplanuoto namuose laikomų gyvūnų veisimo;
- c) galimi neigiami padariniai laukinių gyvūnų sveikatai ir gerovei, jei jie buvo įsigyti ar siūdomi laikyti namuose;
- d) neatsakingo namuose laikomų gyvūnų įgijimo, dėl kurio daugėja nereikalingų ir apleistų gyvūnų, pavojai.

V skyrius – Daugiašalės konsultacijos

15 straipsnis

Daugiašalės konsultacijos

1. Susitariančiosios Šalys per penkerius metus nuo Konvencijos įsigaliojimo bei kas penkeri metai vėliau ir bet kuriuo atveju, kai dauguma Susitariančiųjų Šalių atstovų to reikalauja, Europos Taryboje surengia daugiašales konsultacijas, kad būtų išnagrinėtas Konvencijos taikymas ir tikslingumas pakeisti ar išplėsti bet kurias jos nuostatas. Šios konsultacijos vyksta Europos Tarybos Generalinio Sekretoriaus šaukiamų posėdžių metu.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis turi teisę paskirti savo atstovą dalyvauti šiose konsultacijose. Kiekviena Europos Tarybos valstybė narė, kuri nėra šios Konvencijos Susitariančioji Šalis, turi teisę, kad jai šiose konsultacijose atstovautų stebėtojas.

3. Po kiekvienos konsultacijos Susitariančiosios Šalys Europos Tarybos Ministrų Komitetui pateikia pranešimą apie konsultacijas ir Konvencijos taikymą, įskaitant, jei jos mano, kad tikslinga, pasiūlymus dėl Konvencijos 15–23 straipsnių pakeitimo.

4. Atsižvelgdamos į šios Konvencijos nuostatas, Susitariančiosios Šalys parengia konsultacijų darbo tvarkos taisykles.

VI skyrius – Pakeitimai

16 straipsnis Pakeitimai

1. Apie kiekvieną Susitariančiosios Šalies ar Ministrų Komiteto siūlomą 1–14 straipsnių pakeitimą pranešama Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui, o šis jį siunčia Europos Tarybos valstybėms narėms, kiekvienai Susitariančiai Šaliai, kiekvienai valstybei, pagal 19 straipsnio nuostatas pakviestai prisijungti prie Konvencijos.

2. Kiekvienas pagal šio straipsnio pirmesnės dalies nuostatas pasiūlytas pakeitimas per mažiau kaip du mėnesius nuo tos dienos, kai jį nusiunčia Generalinis Sekretorius, yra išnagrinėjamas surengus daugiašales konsultacijas, kurių metu jis gali būti priimtas dviejų trečdalių Susitariančiųjų Šalių balsų dauguma. Priimtas tekstas siunčiamas Susitariančiosioms Šalims.

3. Kiekvienas pakeitimas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo jo priėmimo per daugiašales konsultacijas, nebent viena iš Susitariančiųjų Šalių praneštų, kad ji prieštarauja.

VII skyrius – Baigiamosios nuostatos

17 straipsnis Pasirašymas, ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas

Šią Konvenciją gali pasirašyti Europos Tarybos valstybės narės. Ji turi būti ratifikuojama, priimama arba patvirtinama. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.

18 straipsnis Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai keturios Europos Tarybos valstybės narės yra pagal 17 straipsnio nuostatas pareiškusios apie savo sutikimą būti Konvencijos saistomos.

2. Kiekvienai valstybei narei, vėliau pareiškusiai apie savo sutikimą būti Konvencijos saistoma, ji įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.

19 straipsnis Valstybių, nesančių narėmis, prisijungimas

1. Šiai Konvencijai įsigaliojus, Europos Tarybos Ministrų Komitetas Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d dalyje nustatyta balsų dauguma ir Susitariančiųjų Valstybių, turinčių teisę būti Ministrų Komiteto narėmis, atstovų vieningu pritarimu gali pakviesti bet kurią valstybę, kuri nėra Tarybos narė, prisijungti prie šios Konvencijos.

2. Prisijungiančiai valstybei Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui deponuojamas prisijungimo dokumentas.

20 straipsnis Teritorinis taikymas

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis pasirašydama arba deponuodama ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą gali nurodyti teritoriją ar teritorijas, kurioms taikoma ši Konvencija.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis bet kada vėliau Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pareiškimu gali išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai pareiškime nurodytai teritorijai. Tokiai teritorijai Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gauna tokį pareiškimą.

3. Kiekvienas pareiškimas pagal šio straipsnio pirmosios dalies kiekvienai jame nurodytai teritorijai Generaliniam Sekretoriui adresuotu pranešimu gali būti atšauktas. Toks atšaukimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gauna tokį pranešimą.

21 straipsnis

Išlygos

1. Kiekviena valstybė, pasirašydama arba deponuodama ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali pareikšti, kad ji daro vieną ar daugiau išlygų dėl 6 straipsnio ir 10 straipsnio 1 dalies a punkto. Jokios kitos išlygos negali būti daromos.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis, padariusi išlygą pagal pirmosią šio straipsnio dalį, Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pranešimu gali visiškai ar iš dalies ją atšaukti. Atšaukimas įsigalioja nuo tos dienos, kurią Generalinis Sekretorius gauna tokį pranešimą.

3. Susitariančioji Šalis, padariusi išlygą dėl šios Konvencijos nuostatos, negali reikalauti, kad tą nuostatą taikytų bet kuri kita Susitariančioji Šalis; tačiau, jei ta išlyga yra dalinė ar sąlyginė, ji gali reikalauti, kad ta nuostata būtų taikoma tiek, kiek ji pati ją yra priėmusi.

22 straipsnis

Denonsavimas

1. Bet kuri Susitariančioji Šalis Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pranešimu gali denonsuoti šią Konvenciją.

2. Toks denonsavimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gauna tokį pranešimą.

23 straipsnis

Pranešimai

Europos Tarybos Generalinis Sekretorius Europos Tarybos valstybėms narėms ir kiekvienai prie šios Konvencijos prisijungusiai ar pakviestai prisijungti valstybei praneša apie:

- a) kiekvieną pasirašymą;
- b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;
- c) kiekvieną šios Konvencijos įsigaliojimo pagal 18, 19 ir 20 straipsnius datą;
- d) kiekvieną su šia Konvencija susijusį aktą, pranešimą ar komunikatą.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

PRIIMTA 1987 m. lapkričio 13 d. Strasbūre anglų ir prancūzų kalbomis vienu egzemplioriumi, kuris atiduodamas saugoti Europos Tarybos archyvuose. Abu tekstai yra autentiški. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius patvirtintas kopijas nusiunčia kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei ir kiekvienai prie šios Konvencijos prisijungusiai ar pakviestai prisijungti valstybei.
